

Raba vejice, v uporabniških spletnih vsebinah

Damjan Popič, Darja Fišer, Katja Zupan,
Polona Logar

Ljubljana, 1. 10. 2016

Ozadje

- Številne (nedavne) raziskave o rabi vejice v slovenskem okolju
- Raba vejice v uporabniških vsebinah
 - Raba vejice na družbenih omrežjih ne peša
 - Razlike med rabo vejice v tradicionalnih in novomedijskih besedilih so manjše, kot pregovorno velja
 - Raziskave omejene le na ožji nabor tipičnih atraktorjev vejic in na samo pogostnost ter razporejenost

Namen raziskave

- Preveriti, v čem raba vejice v uporabniških spletnih vsebinah odstopa od norme
 - Naključni vzorec 500 tвитov iz korpusa Janes v0.4
 - Po 250 tвитov z oznakama T1L3 (nestandarden jezik, a standardna raba velikih začetnic, presledkov, ločil) in T3L3 (tako tehnično kot tudi jezikovno povsem nestandardni tвити)
 - Vzorec L1 ni zajet
- Pripraviti čim bolj univerzalno tipologijo za označevanje nestandardne stave vejic

Tipologija

- Oprta na jezikovni predpis
 - Skladenjska : neskladenjska raba vejice
 - + dodatne kategorije ???
 - Stavčni člen
 - Besedna zveza
- Manjkajoča vejica : odvečna vejica : napačen znak
- Levo- in desnosmerna vejica

1 SKLADENJSKA

1.1 Priredja

1.1.1 Vezalno

1.1.2 Stopnjevalno

1.1.3 Ločno

1.1.4 Protivno

1.1.5 Vzročno

1.1.6 Posledično

1.1.7 Pojasnjevalno

1.2 Odvisniki

1.2.1 Osebkov

1.2.2 Predmetni

1.2.3 Krajevni

1.2.4 Časovni

1.2.5 Načinovni

1.2.6 Vzročni

1.2.7 Namerni

1.2.8 Pogojni

1.2.9 Dopustni

1.2.10 Prilastkov

1.3 Polstavek

1.4 Stavčni člen

1.5 Besedna zveza

1.6 Pa-, pri- do- in izpostavek

2 NESKLADENJSKA

Tipologija

■ Prioritetiziranje oznak

- Če lahko pri neki vmesni strukturi vejico upravičeno opišemo na dva različna načina, vedno izberemo tistega, ki je vsebinsko relevantnejši.

Prišel je domov, ker ga je zeblo, a je vedel, da doma v resnici ni več.

Označevanje

- Dvojno označevanje
- Brez večkategorialnosti
- Pri več mogočih interpretacijah → najpovednejša
- Kuriranje
 - Cohenov koeficient ujemanja med označevalcema kappa 0,57
 - srednje dobro ujemanje

Označevanje

- Neskladja med označevalcema:
 - ločevanje posameznih medmetov znotraj stavka;
 - prepoznavanje vezalnosti, protivnosti in posledičnosti veznikov *pa* ter *in*;
 - obravnava smeškov in drugih metajezikovnih struktur, tipičnih za uporabniške vsebine;
 - prepoznavanje vrst odvisnikov, zlasti v primerih, pri katerih so vezniške strukture zapisane nestandardno.
 - Skupno je bilo pri 500 tvitih označenih 405 mest, kar pomeni v povprečju **0,8 oznake na posamezni tvit**.

Kategorija	Odveč	Manjka	Nap. znak
1 SKLADENJSKA	19 (4,7 %)	382 (95,3 %)	0
1.1 Priredja	8 (2 %)	35 (8,7 %)	0
1.1.1 Vezalno	6	8	0
1.1.2 Stopnjevalno	0	2	0
1.1.3 Ločno	2	0	0
1.1.4 Protivno	0	13	0
1.1.5 Vzročno	0	1	0
1.1.6 Posledično	0	10	0
1.1.7 Pojasnjevalno	0	1	0
1.2 Odvisniki	2 (0,5 %)	230 (57,4 %)	0
1.2.1 Osebkov	0	26	0
1.2.2 Predmetni	1	89	0
1.2.3 Krajevni	0	1	0
1.2.4 Časovni	0	20	0
1.2.5 Načinovni	1	11	0
1.2.6 Vzročni	0	16	0
1.2.7 Namerni	0	0	0
1.2.8 Pogojni	0	25	0
1.2.9 Dopustni	0	1	0
1.2.10 Prilastkov	0	41	0
1.3 Polstavek	0	2 (0,5 %)	0
1.4 Stavčni člen	3 (0,7 %)	0	0
1.5 Besedna zveza	6 (1,5 %)	0	0
1.6 Pa-, pri- do- in izpostavek	0	115 (28,7 %)	0
2 NESKLADENJSKA	0	3 (75 %)	1 (25 %)

Manjkajoča vejica

- 230 manjkajočih vejic
 - Predmetni odvisniki (desnosmerna vejica)
 - Desnosmerna vejica precej akutnejša (175/230 vejic)
 - Levosmerne vejice:
 - Prilastkovi in vzročni odvisniki
 - Za slednje lahko sklepamo, da pogosto začenjajo povedi, pri prilastkovih odvisnikih pa uporabniki pogosto pozabijo skleniti oziralni odvisnik.
 - Pastavki
 - Sklici ???

Manjkajoča vejica

Odvisnik	Število oznak
Predmetni (D)	80 (19,8 %)
Prilastkov (D)	29 (7,1 %)
Osebkov (D)	24 (5,9 %)
Vzročni (D)	16 (4,0 %)
Pogojni (D)	13 (3,2 %)
Časovni (D)	13 (3,2 %)
Pogojni (L)	12 (2,9 %)
Prilastkov (L)	12 (2,9 %)
Načinovni (D)	10 (2,5 %)
Predmetni (L)	9 (2,2 %)
Časovni (L)	7 (1,7 %)
Osebkov (L)	2 (0,5 %)
Načinovni (L)	1 (0,2 %)
Krajevni (D)	1 (0,2 %)
Dopustni (D)	1 (0,2 %)

Odvečna vejica

- 19 primerov (5 % vseh oznak)

Oznaka	Število
Vezalno priredje	6
Besedna zveza	6
Stavčni člen	3
Ločno priredje	2
Predmetni odvisnik	1
Načinovni odvisnik	1

Odvečna vejica

- Največkrat v
 - besednih zvezah (denimo med sestavljenimi vezniki),
 - med strukturami v vezalnem ali ločnem priredju,
 - za stavčnim členom in
 - med enakovrednima odvisnikoma.

Sodeč po skupnem številu označenih nestandardnih mest, bi pričakovali večje število odvečnih vejic, predvsem stavčnočlenskih, zlasti glede na raziskave na standardnojezikovnem gradivu. Preden lahko zaključimo, da je neskladenjska raba vejice pretežno manjkajoča, ker je to ena od strategij krajšanja sporočil v tovrstnem načinu komuniciranja in ker je vejico psihološko in tehnično lažje izpustiti kot pa napisati po nepotrebnem, bi bilo nujno treba opraviti analizo na večjem vzorcu besedil tega žanra.

Neskladenjska vejica

Setamo po Lj in pride Zoki mim, se ustavi pa da Emanuelu petko. Tamalmu nc jasn. Recem(,) to je Zoki kralj(,) in se tamal zadere: Zoki kralj! :)

@xxx Ja bi mogla tud jst naletet na dobrega :) ampak ima res ogromno folka sfaljenega (ne ostri do **2.8**). Je, kar je.

@xxx "Maybe yes, maybe no, maybe go home(,)" so radi rekli Šerpe na odpravi na Annapurno, kadar smo jih vprašali, če bo vreme OK

Zaključki

- 500 tвитov + ...
- Rezultati pretežno pritrjujejo dosedanjim raziskavam, obenem pa izpostavljajo nekaj novih težišč pri tej problematiki
- Novo razumevanje digitalnega medija + težave pri prepoznavanju skladijskih struktur
- Presenetljivo malo primerov odvečne vejice
 - Potreba po nadaljevanju raziskave še z analizo drugih stopenj standardnosti tвитov in drugih vrst uporabniških vsebin, zajetih v korpusu Janes
 - Neposredna primerjava s standardnojezikovnim gradivom
- Tipologija primerna za označevanje

Hvala za pozornost!